

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”**
(для молодших спеціалістів, бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри управління персоналом *Л. С. Дорошенко*

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом
(протокол № 6 від 17.06.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Дорошенко Л. С. Навчальна програма дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” (для молодших спеціалістів, бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” є обов’язковою складовою навчального плану загальнонаукової та професійної підготовки фахівців економічного профілю.

Мета курсу — сформувати у студентів теоретико-методичні знання з основ розміщення виробництв і галузей економіки, а також виробити практичні навички щодо виявлення та розв’язання проблем у сфері територіальної організації продуктивних сил з урахуванням сучасних умов.

Програмою дисципліни передбачено розв’язання таких завдань:

- вивчення теоретичних основ і ресурсних передумов розміщення продуктивних сил, формування і розвитку міжгалузевих комплексів, міжрегіональних і зовнішньоекономічних зв’язків;
- з’ясування територіальних особливостей розвитку виробництва, специфіки формування регіональних ринків сировини, товарів, праці, капіталу, а також регіональних аспектів економічної реформи;
- дослідження найважливіших закономірностей, засад і чинників, що визначають розвиток і розміщення продуктивних сил, механізму їхнього впливу на територіальну організацію виробництва;
- вивчення особливостей сучасного стану розміщення продуктивних сил та визначення напрямів його удосконалення;
- з’ясування напрямів удосконалення державної регіональної політики як інструменту для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життя населення;
- опанування методів, що використовуються під час аналізу розвитку економіки регіонів та обґрунтування територіальної організації виробництва.

Важливість питань теорії та практики розміщення продуктивних сил на сучасному етапі зумовлена посиленням ролі регіонального підходу в регулюванні економіки, управлінні соціально-економічним розвитком територій, забезпеченні ефективного використання регіональних ресурсів та екологічної безпеки.

Студенти стаціонарної форми навчання під час вивчення дисципліни мають підготувати реферат за однією з наведених у програмі тем.

Студенти заочної форми навчання після опрацювання програмного матеріалу повинні виконати контрольну роботу, варіант якої узгоджується з викладачем.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
I РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Загальнотеоретичні аспекти розміщення продуктивних сил та регіональної економіки Теоретико-методичні основи розміщення продуктивних сил
2	Найголовніші чинники розміщення продуктивних сил
3	Науково-методичні засади аналізу та обґрунтування розміщення продуктивних сил
4	Теорії та концепції розміщення продуктивних сил
5	Змістовий модуль II. Ресурсний потенціал території Людський чинник у розміщенні продуктивних сил
6	Природно-ресурсний потенціал і його економічна оцінка
7	Розвиток і розміщення продуктивних сил, екологічна безпека
8	Науково-технічний прогрес і розміщення продуктивних сил. Виробничий і науковий потенціал економіки
9	Змістовий модуль III. Народногосподарський комплекс та його структурні елементи Народногосподарський комплекс України. Його галузева та територіальна структури
10	Міжгалузеві комплекси як складні структурні утворення
11	Паливно-енергетичний комплекс
12	Гірничо-металургійний комплекс

1	2
13	Машинобудівний комплекс
14	Хіміко-лісовий комплекс
15	Будівельний комплекс
16	Продовольчий комплекс
17	Комплекс з виробництва непродовольчих товарів народного споживання
18	Транспортний комплекс і зв'язок
Змістовий модуль IV. Особливості розвитку регіонів на сучасному етапі	
19	Економічне районування
20	Сучасні проблеми розвитку регіонів
21	Зовнішньоекономічні зв'язки та розвиток продуктивних сил регіонів
	Разом годин: 81

ЗМІСТ
дисципліни
**“РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”**

Змістовий модуль I. Загальнотеоретичні аспекти розміщення продуктивних сил та регіональної економіки

Тема 1. Теоретико-методичні основи розміщення продуктивних сил

Предмет, об'єкт і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами, з економікою природокористування, галузевими економіками, географією тощо.

Методологічні проблеми вивчення розміщення продуктивних сил. Основні категорії та поняття. Взаємозв'язок понять “розвиток” і “розміщення продуктивних сил”.

Завдання раціонального розміщення продуктивних сил.

Основні закономірності, засади та критерії розміщення продуктивних сил. Наближення виробництва до джерел ресурсів і ринків збуту продукції. Спеціалізація та комплексність розвитку економічних регіонів. Обмеження надмірної концентрації виробництва. Рациональне природокористування. Забезпечення сприятливих умов життєдіяльності населення.

Література [4; 6: с. 37–51; 8: с. 11–75; 10: с. 4–11; 11: с. 5–96; 17: с. 45; 54; 95–97; 146; 154; 176; 195; 266–268; 279; 19: с. 5–19; 35; 36; 42: с. 15–24; 28–44; 43: с. 5–10; 16–29; 44: с. 5–17]

Тема 2. Найголовніші чинники розміщення продуктивних сил

Сутність найголовніших чинників, що визначають розміщення продуктивних сил: сировинного, паливно-енергетичного, водного, трудового, споживчого, транспортного, екологічного, науково-технічного прогресу та ринкової кон'юнктури, їх вплив на розміщення продуктивних сил.

Критерії розміщення продуктивних сил. Визначальна роль економічних і соціальних критеріїв.

Література [11: с. 5–96; 17: с. 45; 95–97; 146; 154; 176; 251; 268; 279; 344; 19: с. 13–19; 35; 36; 42: с. 28–44; 43: с. 16–19; 44: с. 10–17]

Тема 3. Науково-методичні засади аналізу та обґрунтування розміщення продуктивних сил

Поняття “підхід” і “метод” у дослідженні територіальної організації виробництва. Основні підходи: галузевий, міжгалузевий, територіальний (регіональний), системний, програмно-цільовий, комплексний, екологічний, проблемний та ін. Методи: загальнонаукові, конкретні (специфічні). Балансовий метод і метод територіальних пропорцій.

Література [19: с. 42–49; 42: с. 179–228; 43: с. 60–69; 44: с. 36–70]

Тема 4. Теорії та концепції розміщення продуктивних сил

Сутність наукових напрямів “географічний детермінізм” та “ен-вайронменталізм”. Теорія “кліматичних оптимумів” Е. Гантингтона.

Моделі розміщення галузей господарства І. Тюнена, А. Вебера, А. Гетнера, А. Льоша, В. Кристалера, У. Ізарда. Сучасні концепції розміщення продуктивних сил.

Література [18; 19: с. 10–11; 25; 36; 42: с. 20–22; 43: с. 10–11]

Змістовий модуль II. Ресурсний потенціал території

Тема 5. Людський чинник у розміщенні продуктивних сил

Населення та його роль у розвитку і територіальній організації народного господарства. Чисельність населення, статеві-вікова структура, густина населення різних регіонів. Регіональні особливості відтворення населення, демографічні проблеми. Міграція населення та його види. Регіональні відмінності в рівні життя населення.

Національний склад населення та його територіальні відмінності. Міське і сільське населення. Міські агломерації. Урбанізація та проблеми доквілля. Регулювання розвитку міст.

Трудові ресурси, їхня структура та розподіл за сферами зайнятості. Трудоресурсна ситуація та її регіональні особливості, регіональні ринки праці. Забезпечення ефективної зайнятості.

Література [13; 14; 42: с. 151–153; 43: с. 70–91; 44: с. 70–100; 50]

Тема 6. Природно-ресурсний потенціал і його економічна оцінка

Природно-ресурсний потенціал. Класифікації та розміщення природних ресурсів. Кількісна та якісна оцінки природних ресурсів. Балансові, промислові, геологічні та прогнозні запаси сировини і палива.

Характеристика природно-ресурсного потенціалу економічних районів, їхніх сировинних, паливних, біологічних, земельних, водних, рекреаційних ресурсів.

Ресурсозбереження як основний напрям використання природних ресурсів. Рациональне природокористування. Основні напрями вирішення екологічних проблем.

Література [6; 27: с. 234–291; 29; 42: с. 92–110; 43: с. 93–104; 44: с. 100–124; 46]

Тема 7. Розвиток і розміщення продуктивних сил, екологічна безпека

Еколого-економічний потенціал України та його оцінка. Потенційно небезпечні виробництва, їх розміщення, розвиток і вплив на довкілля. Вимоги до розміщення потенційно небезпечних виробництв. Сутність екологічної безпеки та екологічного ризику, управління ними.

Література [10; 27; 48]

Тема 8. Науково-технічний прогрес і розміщення продуктивних сил. Виробничий і науковий потенціал економіки

Взаємозв'язок техніки й територіальної організації виробництва. Вплив окремих напрямів науково-технічного прогресу на розміщення виробництва (зміни в технічній базі виробництва, впровадження новітніх технологій і матеріалів, зміни в енергетичній базі тощо).

Територіальні відмінності у виробничому потенціалі економіки (розміщення основних виробничих фондів, фондоозброєність праці, фондомісткість, фондівдача).

Територіальна структура наукового потенціалу. Розміщення наукових установ різного профілю.

Література [36; 42: с. 505–511; 43: с. 116–126; 44: с. 133–137]

Змістовий модуль III. Народного господарський комплекс та його структурні елементи

Тема 9. Народного господарський комплекс України. Його галузева та територіальна структури

Економіка України як єдиний народного господарський комплекс, її місце у світовому промисловому та сільськогосподарському виробництві.

Галузева структура народногосподарського комплексу: матеріальне і нематеріальне виробництво. Тенденції розвитку структури економіки.

Територіальна структура народногосподарського комплексу. Диспропорції у територіальній структурі національної економіки. Структурна перебудова економіки.

Промисловість як чинник, що визначає територіальну організацію господарства. Форми територіальної організації промисловості. Посилення процесів інтеграції та просторової конкуренції виробництва.

Удосконалення міжрайонних економічних зв'язків.

Література [12; 21; 43: с. 106–114; 44: с. 125–162; 47]

Тема 10. Міжгалузеві комплекси як складні структурні утворення

Міжгалузевий комплекс — система економічно взаємопов'язаних виробничих і/або невиробничих галузей. Класифікація міжгалузевих комплексів.

Комплексоутворюючі чинники — поставки сировини, напівфабрикатів, готової продукції, а також комбінування та кооперування галузей і підприємств.

Виробнича (економічна) і територіальна (географічна) ознаки формування міжгалузевих комплексів.

Література [19: с. 85–89; 23; 26; 42: с. 62–79; 44: с. 140–155]

Тема 11. Паливно-енергетичний комплекс

Роль паливно-енергетичного комплексу в народному господарстві. Галузева структура.

Характеристика галузей паливно-енергетичного комплексу.

Вугільна промисловість: місце галузі в паливному балансі країни, забезпеченість вугіллям економічних районів, соціально-економічні та екологічні проблеми Донбасу і Львівсько-Волинського вугільного басейну.

Нафтова промисловість: місце галузі в паливному балансі країни. Розміщення нафтопереробної промисловості та її потужності. Проблеми і перспективи розвитку нафтової та нафтопереробної промисловості. Забезпечення країни нафтопродуктами. Завдання екологізації галузі.

Газова промисловість: місце галузі в паливному балансі. Особливості розміщення газових ресурсів і забезпеченість ними економічних районів. Проблеми та перспективи розвитку газової промисловості. Завдання екологізації галузі.

Електроенергетика, її роль у розвитку народного господарства. Типи електростанцій: теплові, атомні, гідравлічні. Основні райони їх концентрації. Сучасний стан електроенергетики. Проблеми енергопостачання та шляхи їх вирішення. Екологічні проблеми електроенергетики. Можливості використання нетрадиційних джерел енергії (енергія сонця, вітру, внутрішнього тепла Землі тощо).

Паливний баланс і його структура. Оптимізація паливного балансу на сучасному етапі та на довгострокову перспективу. Енергетичні програми.

Література [19: с. 91–99; 41; 42: с. 229–258; 43: с. 128–160; 44: с. 155–170]

Тема 12. Гірничо-металургійний комплекс

Місце металургійного комплексу в економіці України та його структура. Районоутворююча роль металургії.

Чорна металургія: економічна оцінка сировинної та паливної бази. Технологічні особливості чорної металургії. Основні проблеми і перспективи розвитку та розміщення галузі.

Кольорова металургія: технологічні особливості виплавки кольорових металів та економічна оцінка сировинної і паливно-енергетичної бази. Сучасний стан кольорової металургії. Основні проблеми та перспективи розвитку галузі.

Екологічні проблеми в центрах розміщення підприємств чорної та кольорової металургії.

Література [9; 19: с. 100–108; 42: с. 259–284; 43: с. 163–180; 44: с. 170–182]

Тема 13. Машинобудівний комплекс

Роль машинобудівного комплексу в народному господарстві, його структура.

Основні райони й центри машинобудівного комплексу.

Особливості розміщення підприємств машинобудування. Необхідність структурної перебудови машинобудівного комплексу. Удосконалення форм організації виробництва в машинобудівному комплексі України.

Література [16; 19: с. 109–117; 22; 42: с. 284–306; 43: с. 181–197; 44: с. 182–206; 45]

Тема 14. Хіміко-лісовий комплекс

Структура хіміко-лісового комплексу, значення його галузей у народному господарстві.

Хімічна промисловість: структура, чинники розміщення, економічна оцінка сировинної бази.

Лісова та деревообробна промисловість: галузева структура, чинники розміщення підприємств лісозаготівельної, деревообробної, целюлозно-паперової промисловості.

Екологізація галузей. Безвідходні технології.

Література [19: с. 118–130; 42: с. 307–323; 43: с. 286–309; 44: с. 20–220]

Тема 15. Будівельний комплекс

Значення будівельного комплексу в народному господарстві, його структура. Чинники, що визначають територіальне розміщення підприємств будівельного комплексу: природно-географічний, трудовий, сировинний, паливно-енергетичний, водний, споживчий та ін.

Особливості розміщення підприємств промисловості будівельних матеріалів: цементної, залізобетонних, стінових, покрівельних та інших матеріалів.

Капітальне будівництво. Проблеми та перспективи розвитку промисловості будівельних матеріалів і будівельних організацій.

Література [15; 19: с. 131–135; 42: с. 358–369; 43: с. 277–285; 44: с. 220–229]

Тема 16. Продовольчий комплекс

Значення продовольчого комплексу в народному господарстві України. Галузева структура і проблеми розвитку комплексу. Його територіальна організація: спеціалізовані та інтегральні комплекси. Галузева структура комплексу.

Комплекс галузей, що виробляють засоби виробництва для продовольчого комплексу: сучасний стан та особливості розміщення. Сільське господарство. Особливості розміщення. Сільськогосподарські зони України. Харчова промисловість як основна переробна ланка продовольчого комплексу. Особливості розміщення.

Основні проблеми і перспективи розвитку та розміщення галузей продовольчого комплексу у зв'язку з роздержавленням і приватизацією в аграрному секторі економіки. Екологічні проблеми розвитку продовольчих комплексів.

Література [19: с. 136–144; 32; 42: с. 332–358; 43: с. 199–231; 44: с. 229–258]

Тема 17. Комплекс з виробництва непродовольчих товарів народного споживання

Значення галузей, що виробляють непродовольчі товари народного споживання. Умови та чинники розміщення.

Легка промисловість: умови, чинники та райони розміщення.

Підприємства машинобудівної, меблевої, хімічної промисловості, на яких виробляються товари народного споживання.

Проблеми та перспективи розвитку комплексу.

Комплекс соціальної інфраструктури. Функціональна та економічна сутність соціальної інфраструктури, її галузева структура. Сучасний стан, особливості розвитку та розміщення соціальної інфраструктури.

Література [19: с. 145–150; 42: с. 324–332; 44: с. 258–268]

Тема 18. Транспортний комплекс і зв'язок

Значення транспорту в народному господарстві. Структура транспортного комплексу.

Формування та розміщення транспортної мережі, обсяг і структура вантажообігу.

Транспортна система: характеристика, взаємодія у транспортних вузлах, техніко-економічні показники, функціонування різних видів транспорту.

Зв'язок як галузь народного господарства: структура зв'язку, особливості розміщення, інформаційні системи, сучасний стан.

Проблеми і перспективи розвитку транспортної системи та зв'язку. Взаємодія транспортного комплексу і зв'язку України з транспортними та інформаційними системами зарубіжних країн. Екологічні проблеми комплексу.

Література [30; 31; 42: с. 369–386; 43: с. 259–276; 44: с. 269–285]

Змістовий модуль IV. Особливості розвитку регіонів на сучасному етапі

Тема 19. Економічне районування

Економічне районування як науковий метод територіальної організації господарства. Головні чинники, засади та критерії утворення регіонів. Сучасна макрорегіоналізація України. Райони: Донецький, Придніпровський, Східний, Центральний, Поліський, Подільський, Карпатський, Причорноморський.

Характеристика продуктивних сил економічних районів: місце району в економіці України, економічна оцінка природно-ресурсного та виробничого потенціалів; населення, трудовий потенціал і його ефективне використання; найважливіші проблеми району (економічні, соціальні, демографічні, екологічні).

Література [7; 11; 19: с. 165–172; 34; 37; 42: с. 80–89; 458–504; 43: с. 31–45; 44: с. 18–28; 295–515]

Тема 20. Сучасні проблеми розвитку регіонів

Сутність, цілі та завдання державної регіональної політики. Становлення нових форм регіонального розвитку в умовах формування

ринку (спеціальні (вільні) економічні зони), регіональні науково-технічні парки, регіональні ринки, транскордонна співпраця. Інвестиційна привабливість регіонів. Депресивні регіони. Особливості формування конкурентоспроможності регіонів.

Література [1–3; 19: с. 173–177; 20; 38; 39; 43: с. 47–57; 44: с. 28–35; 48]

Тема 21. Зовнішньоекономічні зв'язки та розвиток продуктивних сил регіонів

Міжнародний територіальний поділ праці. Місце України в світовому територіальному поділі праці. Об'єктивні передумови розширення зовнішньоекономічних зв'язків. Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків. Структура, динаміка зовнішньоекономічних зв'язків з окремими групами країн. Структура експорту та імпорту України, тенденції їх розвитку.

Література [2; 5; 19: с. 205–207; 24; 26; 33; 44: с. 516–546; 48]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Актуальні проблеми розміщення продуктивних сил України в сучасних умовах.
2. Закономірності та чинники розміщення продуктивних сил.
3. Наукові основи економічного районування та його практичне значення.
4. Характеристика сучасної мережі економічних районів України.
5. Особливості розміщення продуктивних сил України.
6. Державна регіональна політика як інструмент регулювання розвитку регіонів.
7. Зарубіжні теорії розміщення виробництва.
8. Методи аналізу та обґрунтування розміщення продуктивних сил.
9. Роль народонаселення у розвитку і територіальній організації народного господарства.
10. Демографічна ситуація в Україні та її регіональні особливості.
11. Регіональні особливості трудобезпеженості територій України.

12. Зв'язок формування господарського комплексу регіону та його природно-ресурсного потенціалу.
13. Структура та особливості розміщення рекреаційних ресурсів України.
14. Основні напрями удосконалення структури народногосподарського комплексу України.
15. Сучасні форми територіальної організації промисловості.
16. Сучасний стан науково-технічного потенціалу України та його територіальна організація.
17. Розвиток і розміщення паливно-енергетичного комплексу.
18. Розвиток і розміщення машинобудівного комплексу.
19. Особливості розміщення електроенергетики.
20. Розміщення галузей агропромислового комплексу (рослинництво, тваринництво, харчова промисловість).
21. Розміщення галузей з виробництва товарів народного споживання.
22. Територіальна організація транспортної системи України.
23. Будівельний комплекс України: структура, особливості розвитку та розміщення.
24. Чинники розвитку та розміщення хімічної промисловості.
25. Структура та територіальна організація лісопромислового комплексу.
26. Вплив міжнародного територіального поділу праці на розвиток міждержавних економічних зв'язків.
27. Основні форми зовнішньоекономічної співпраці.
28. Передумови формування спеціальних (вільних) економічних зон.
29. Роль екологічного чинника в розміщенні продуктивних сил України.
30. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами СНД.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка”.
2. Поняття “продуктивні сили”, їх елементи.
3. Об'єкт дослідження науки розміщення продуктивних сил.
4. Актуальні проблеми розміщення та розвитку продуктивних сил.

5. Економічні закони та закономірності. Сутність і відмінності.
6. Економічні закони, на яких ґрунтується розміщення продуктивних сил.
7. Закономірності розміщення продуктивних сил.
8. Основні засади розміщення продуктивних сил.
9. Критерії розміщення продуктивних сил.
10. Сутність та основні чинники розміщення продуктивних сил.
11. Сутність економічного району та об'єктивний характер його формування.
12. Територіальний поділ праці та його вплив на формування економічних районів України.
13. Найважливіші принципи економічного районування.
14. Основні районоутворюючі чинники. Їх вплив на районоутворення.
15. Особливості сучасного економічного районування України.
16. Практичне значення економічного районування.
17. Сутність державної регіональної політики.
18. Мета, завдання, об'єкт і суб'єкт державної регіональної політики.
19. Основні напрями сучасної концепції державної регіональної політики
20. Особливості розміщення продуктивних сил у сучасних умовах.
21. Традиційні та нові методи аналізу розміщення продуктивних сил.
22. Значення територіальних балансів в аналізі та обґрунтуванні розміщення виробництва в регіоні.
23. Метод територіальних пропорцій у розміщенні виробництва.
24. Сутність “системного аналізу”.
25. Роль населення в розвитку та розміщенні продуктивних сил.
26. Основні прикмети сучасного відтворення населення України та динаміки його чисельності.
27. Регіональні особливості розміщення населення України.
28. Відмінності трудозабезпеченості окремих регіонів України.
29. Поняття “міграції” населення. Основні принципи міграцій у сучасних умовах.
30. Особливості регіональних ринків праці.
31. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його основні ознаки.
32. Принципи класифікацій природних ресурсів.
33. Основні методичні підходи до оцінювання природних ресурсів.

34. Характеристика мінерально-сировинних ресурсів України та їх розміщення.
35. Структура земельного фонду України.
36. Проблеми раціонального використання земельних ресурсів.
37. Основні проблеми водокористування в Україні.
38. Господарське значення й раціональне використання лісових ресурсів.
39. Вплив рекреаційних ресурсів на спеціалізацію господарства регіону.
40. Поняття “народногосподарський комплекс”. Його основні елементи.
41. Характеристика сфери матеріального виробництва.
42. Характеристика сфери нематеріального виробництва.
43. Особливості співвідношення виробничої та невиробничої сфер.
44. Промисловість як найбільша комплексна та районоутворююча галузь економіки.
45. Особливості галузевої структури промисловості України.
46. Основні форми територіальної організації промисловості.
47. Поняття міжгалузевих комплексів та об’єктивний характер їх формування.
48. Сутність і структура науково-технічного потенціалу України.
49. Особливості територіальної організації науково-технічного потенціалу.
50. Роль окремих напрямів науково-технічного прогресу в розміщенні продуктивних сил.
51. Вплив основних чинників на розміщення галузей з виробництва товарів народного споживання (“споживчого”, “сировинного”, “трудоного” тощо).
52. Сутність, мета, галузева структура паливно-енергетичного комплексу.
53. Особливості розміщення окремих галузей паливно-енергетичного комплексу.
54. Особливості розміщення теплових електростанцій України.
55. Екологічні проблеми, пов’язані з розвитком електроенергетики.
56. Сутність металургійного комплексу і його галузевої структури.
57. Особливості розміщення підприємств чорної та кольорової металургії.
58. Вплив машинобудування на розвиток і розміщення продуктивних сил.

59. Галузева структура машинобудування та особливості його розміщення.
60. Вплив спеціалізації та кооперування виробництва на територіальну організацію машинобудування.
61. Об'єктивна необхідність інтеграції сільського господарства та промисловості.
62. Галузева структура агропромислового комплексу та особливості його розміщення. •
63. Напрями реформування територіальних агропромислових комплексів в умовах переходу до ринку.
64. Структура та чинники розміщення об'єктів соціального комплексу.
65. Особливості розміщення окремих галузей соціальної сфери.
66. Роль транспорту в розвитку та розміщенні виробництва.
67. Галузева структура транспортного комплексу та особливості територіальної організації транспортної системи.
68. Сутність, структура та роль будівельного комплексу в розвитку економіки.
69. Розміщення промисловості будівельних матеріалів.
70. Основні чинники, що впливають на розміщення підприємств капітального будівництва.
71. Структура та завдання хіміко-лісового комплексу.
72. Найважливіші чинники розміщення галузей хіміко-лісового комплексу.
73. Сутність зовнішньоекономічних зв'язків, основні форми.
74. Міжнародний територіальний поділ праці та міждержавні економічні зв'язки.
75. Закономірність вирівнювання соціально-економічного та культурного розвитку регіонів.
76. Класифікація галузей за чинниками, що визначають розміщення виробництва.
77. Вплив екологічного чинника на розміщення виробництва.
78. Вплив чинника ринкової кон'юнктури на розміщення виробництва.
79. Показники, які необхідно враховувати при обґрунтуванні ефективності розміщення виробництва.
80. Суть територіально-виробничого комплексоутворення.
81. Відмінності промислових комплексів від окремих груп промислових підприємств.

82. Поняття “промисловий вузол”. Чинники, що зумовлюють ефективність організації виробництва у промислових вузлах.
83. Особливості територіальної організації металургії в Донецькому та Придніпровському районах.
84. Галузі важкого машинобудування. Принципи їх розміщення.
85. Чинники, що визначають розміщення галузей рослинництва та тваринництва.
86. Структура комплексу з виробництва товарів народного споживання.
87. Основні проблеми комплексного пропорційного розвитку Донбасу.
88. Регіональні програми. Мета їх розроблення та структура.
89. Сутність спеціальних (вільних) економічних зон та умови їх створення.
90. Переваги економічного розвитку спеціальних (вільних) економічних зон.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”, 1997 р.
2. Закон України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон”, 1992 р.
3. Закон України “Про місцеві державні адміністрації”.
4. *Алаев З. Б.* Социально-экономическая география: Терминологический словарь. — М.: Мысль, 1983.
5. *Гаврилюк О. В., Румянцев А. П.* Економічна інтеграція в сучасному світі. — К.: Наук. думка, 1991.
6. *Голиков А. П., Олійник Я. Б., Степаненко А. В.* Вступ до економічної соціальної географії: Підручник. — К.: Либідь, 1997.
7. *Горленко И. А., Руденко Л. Г., Малюк С. Н.* Проблемы комплексного развития территории. — К.: Наук. думка, 1994.
8. *Дзюбик С., Ривок О.* Основи економічної теорії: Навч. посіб. — К.: Основи, 1994.
9. *Долгоруков Ю., Гончаров Ю.* Стан і основні напрями структурної перебудови металургійного комплексу України // Економіка України. — 1994. — № 9. — С. 28–35.

10. *Дорогуницov С., Федоришцева А.* Методичні засади розміщення та розвитку потенціально небезпечних виробництв // Економіка України. — 1997. — № 4. — С. 4–11.
11. *Дорогуницov С., Данилишин Б., Лібанова Е., Шевчук В.* Україна: проблеми сталого розвитку: Наук. доп. — К.: РВПС України НАН України, 1997.
12. *Дорогуницov С., Нейкова Л.* Сучасні проблеми технічного розвитку промисловості України // Економіка України. — 1996. — № 9. — С. 4–11.
13. *Заставний Ф. Д.* Населення України. — Львів, 1993.
14. *Заяць Т. А.* Економічне регулювання сфери відтворення робочої сили. — К.: Ленвіст, 1997.
15. *Економіка будівельного комплексу: Навч. посіб. / За ред. П. Ф. Жередецького та ін.* — К.: Вища шк., 1992.
16. *Економіка машинобудівного виробництва.* — М.: Высш. шк., 1988.
17. *Економічний словник-довідник / За ред. С. В. Мочерного.* — К.: Феміна, 1995.
18. *Изард У.* Методы регионального анализа: введение в науку о регионах. — М.: Прогресс, 1966.
19. *Ищук С. І.* Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка, 2006 р.
20. *Концепція державної регіональної політики: Затв. указом Президента України від 25.05.01 № 341/2001.*
21. *Кравців В. С.* Економічний розвиток і економічна безпека: Шлях України // Регіон. економіка. — 1997. — № 3.
22. *Крыжановский Б. Н.* Потенциал машиностроения. — К.: Наук. думка, 1994.
23. *Куценко В. І., Богуш Л. Г., Опалєва І. В.* Соціальна сфера регіону (стан та перспектива розвитку). — К.: РВПС України НАН України, 1997.
24. *Левшин Ф. М.* Мировой рынок: конъюнктура, цены и маркетинг. — М.: Междунар. отношения, 1993.
25. *Льовш А.* Географическое размещение хозяйства. — М.: Изд-во лит. на иностр. яз., 1959.
26. *Міжнародні економічні відносини: система регулювання міжнародних економічних відносин / А. С. Філіпенко, І. В. Бураковський, В. С. Будкін та ін.* — К.: Либідь, 1994.

27. *Несшеров П. М., Нестеров А. П.* Экономика природопользования и рынок: Учебник. — М.: Закон и право; ЮНИТИ, 1997. — С. 234–291.
28. *Паламарчук М. М., Паламарчук О. М.* Економічна і соціальна географія України з основами теорії. — К.: Знання, 1998.
29. *Пастернак-Тарапущенко Г.* Результати дослідження шляхів забезпечення економічної безпеки України // Економіка України. — 1999. — № 2.
30. *Пащенко Ю., Давиденко А.* Розвиток, модернізація транспортної системи України // Економіка України. — 1998. — № 9. — С. 45–52.
31. *Пащенко Ю. Є., Давиденко А. М., Чернюк Л. Г.* Перспективи розвитку транспортного комплексу. — К.: Либідь, 1998.
32. *Пістун М. Д., Гуцал В. О., Проватар Н. І.* Географія агропромислового комплексу. — К.: Либідь, 1997.
33. *Пила В. І., Чмир О. С.* Спеціальні (вільні) економічні зони: теорія та практика. — К., 1998.
34. *Поповкін В. А.* Регіонально-цілісний підхід в економіці. — К.: Наук. думка, 1993.
35. *Размещение производительных сил: Учеб. пособие.* — К.: МАУП, 1997.
36. *Размещение производительных сил / Под ред. В. В. Кистанова.* — М.: Экономика, 1994.
37. *Регионы Украины: Поиск стратегии оптимального развития / Под ред. А. П. Голикова.* — Харьков, 1994.
38. *Регіональна політика України / За ред. К. Курдюкової.* — К.: Наук. думка, 1995.
39. *Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / За ред. С. Максименка.* — К.: Логос, 2000.
40. *Региональная экономика / Под ред. Т. П. Морозовой, М. П. Побединой.* — М.: ЮНИТИ, 1995.
41. *Решетняк А. А.* Эффективность развития топливно-энергетического комплекса Украины. — К.: Наук. думка, 1991.
42. *Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник / За ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова.* — К.: Знання, 2006.
43. *Розміщення продуктивних сил України: Навч.-метод. посіб.* — К., 2005.

44. *Розміщення продуктивних сил: Підручник / За ред. Є. П. Качана.* — К.: Юридична кн., 2005.
45. *Романенко В.* Регіональні ринки продукції машинобудування в Україні // *Економіка України.* — 1996. — № 6. — С. 90–92.
46. *Руденко В. П.* Природно-ресурсний потенціал України. — К.: Либідь, 1994.
47. *Дорошенко Л. С.* Система отраслей народного хозяйства: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 1998.
48. *Стеченко Д. М.* Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посіб. — 2-ге вид. — К.: Вікар, 2002.
49. *Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічного і соціального розвитку на 2000–2004 рр.: Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд. кур'єр.* — 2000. — № 34. — 23 лют.
50. *Фащевский Н. И., Полий Е. М., Немченко М. П.* и др. Территориальная организация жизнедеятельности населения. — К.: Наук. думка, 1992.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка”.....	4
Зміст дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка”	5
Теми контрольних робіт.....	14
Питання для самоконтролю.....	15
Список літератури	19

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп’ютерне верстання *А. М. Голянда*

Зам. № ВКЦ-4230

Формат 60x84/16 . Папір офсетний.
Друк ротатійний графаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*